

Eén Korea, twee landen

Inleiding

Je hebt het niet kunnen missen: de Olympische Winterspelen en de Paralympics van 2018 werden gehouden in Zuid-Korea. Al sinds 1953 is dit land in oorlog met Noord-Korea. De twee landen staan lijnrecht tegenover elkaar. VN-troepen bewaken de grens tussen Noord en Zuid. Toch mochten de noorderburen ook meedoen aan de spelen in Zuid-Korea. Beide Korea's kwamen zelfs uit in één ijshockeyteam. Een stapje dichterbij de vrede? De toekomst zal het leren. De wereld kijkt mee.

In deze lesbrief vergelijk je de twee vijandige staten met elkaar. Zouden ze ooit weer één land kunnen worden?

Hoeveel tijd?

Het uitwerken van de lesbrief neemt ongeveer een lesuur in beslag.

Wat heb je nodig?

Je hebt een atlas nodig: Grote Bosatlas 54e of 55e druk of Alcarta.

Alleen of samen?

Je werkt alleen of samen met een of twee medeleerlingen.

Wat onderzoek je?

Hoofdvraag: Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen Zuid-Korea en Noord-Korea?

De deelvragen zijn:

- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten gezien vanuit de geschiedenis en de cultuur?
- Waarin verschillen de twee landen op het gebied van de politiek?
- Welke demografische verschillen zijn er?
- Wat zijn de economische verschillen?
- Is er een samensmelting tussen de twee Korea's mogelijk?

Opgave 1

Ligging, geschiedenis en cultuur

Lees de inleiding. Bekijk de twee kaartjes in bron 1.

Vraag 1 Ligging en landschap.

- a Welke breedtegraad vormt ongeveer de scheiding tussen Noord- en Zuid-Korea?
- b Bij welke Zuid-Koreaanse stad werden de Winterspelen van 2018 gehouden?
- c Zoek in de atlas de overzichtskaart Oost-Azië en de kaart met het klimaat in januari in Azië. Noem twee natuurlijke redenen waarom de omgeving van deze stad geschikt is voor winterspelen.

BRON 1 De twee Korea's.
Naar: CIA World Factbook 2018.

Vraag 2 Een gespleten land.

Bekijk op internet KOREA: Hoe kwamen Noord- en Zuid-Korea in oorlog?

<https://www.youtube.com/watch?v=86W7lvYOzGo>

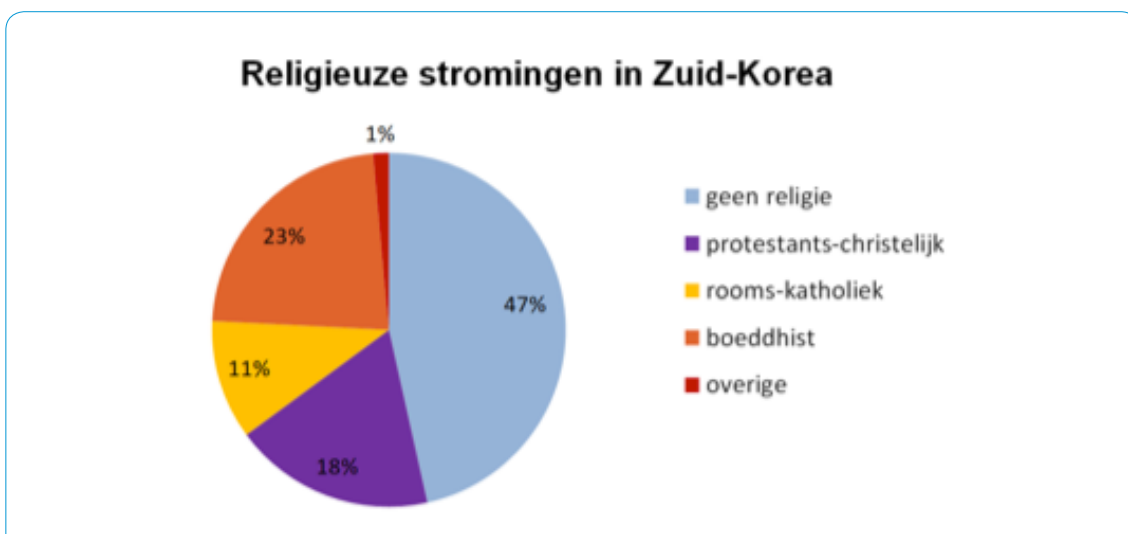
- a Bekijk de tijdlijn in bron 2. Na welk jaar loopt de ontwikkeling van de twee Korea's duidelijk uit elkaar?
- b Welke grootmachten stonden in de Korea-oorlog uiteindelijk tegenover elkaar?
- c Welk politiek systeem heeft Noord-Korea en welk politiek systeem heeft Zuid-Korea?

Onafhankelijk koninkrijk Korea	Japanse bezetting	Scheiding Zuid (kapitalistisch) en Noord (communistisch)	Korea-oorlog Wapenstilstand en troepenrijve grenstrook (38° NB)	Noorden: dictatuur onder de Kim-dynastie	Noorden: hongersnoden, onderdrukking, sterk leger met raketten en kernwapens	Noord-Koreanen aanwezig bij de spelen in Zuid
				Zuiden groeit; grote invloed van het leger op de politiek	Zuiden: ontwikkeling naar een echte democratie; industrie en export brengen welvaart	Zuiden: Olympische Winterspelen
	1910	1945	1950-1953	Na 1953	Na 1990	2018

BRON 2 Korea na 1900.

Vraag 3 Eén Korea, twee culturen.

Bij cultuur denk je vooral aan taal en godsdienst. Bekijk bron 3.

BRON 3 Religie in Zuid-Korea.
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Zuid-Korea>

- a Ga op internet naar

 https://nl.wikipedia.org/wiki/Religie_in_Noord-Korea

en lees de inleiding en het stukje Persoonlijkheidscultus.

Vul nu bron 4 in.

Religie in Noord-Korea

Noord-Korea kent geen vrijheid van _____ .

Propaganda tegen godsdiensten is *toegestaan* / *verboden*. De twee traditionele nationale wereldbeschouwingen waren ooit het _____ en het _____ .

_____ . Ook het uit het Westen ingevoerde _____ heeft zijn betekenis verloren als gevolg van de politieke _____ en door de goddelijke _____ van de Kim-dynastie.

BRON 4

- b Bekijk de video *Wie is de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-un? (2016)*

 <https://www.youtube.com/watch?v=NZmEnBB7eGo>

Wat zijn de vijf kernwoorden die het filmpje op de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-un plakt?

- c Ga op internet naar

 <https://nl.wikipedia.org/wiki/Korea>

Welke taal wordt in de twee Korea's gesproken?

d Bekijk bron 5.

In welke van de twee Korea's is de foto genomen en waarom denk je dat?

BRON 5

Straatbeeld.

© AP; in: Trouw, Gijs Moes– 9:40, 9 februari 2018.

Opgave 2

Politieke winden in Korea

Bekijk op internet het filmpje *Wat is Noord-Korea voor land?* (4min25sec)

 <https://www.schooltv.nl/video/wat-is-noord-korea-voor-land-arm-streng-en-trots-op-zijn-kernwapens/>

Om de twee landen in politiek opzicht te vergelijken gebruik je de kaartbladen in de atlas *Wereld – Tegenstellingen in verschillende dimensies* (GB54) of *Wereld – cultuur / politiek* (GB55) of *Wereld – Politiek* (Alcarta).

Vraag 1 Fragiele staten.

a Wat is kenmerkend voor kwetsbare ofwel zwakke staten die hoog scoren in de zogenoemde Fragile states index, vroeger Failed (= falende) States Index genoemd?

Kies of vul in:

De bevolkingsdruk in kwetsbare staten is *hoog* / *laag* en de economie is *sterk* / *zwak*.

De overheidsdiensten zijn *goed* / *slecht*.

Er zijn veel uitbarstingen van _____

en de _____ worden ernstig aangetast.

b Vul met behulp van de legenda bij de atlaskaartjes bron 6 in.

Politiek kenmerk	Zuid-Korea	Noord-Korea
Persvrijheid		
Politieke burgerrechten		
Doelmatigheid overheid en bestuur		
Inspraak en verantwoording: burgerrechten en politieke rechten		
Kwaliteit rechtssysteem		
Kwaliteit regelgeving		
Beheersing van corruptie		

BRON 6 Politieke kenmerken in Zuid- en Noord-Korea.

- c Gebruik de gegevens in bron 6. Hoe scoren de twee Korea's op de Fragile (Failed) states index, denk je?
- d Controleer je antwoord op vraag c met behulp van het atlaskaartje Fragile states index.
- e Noord-Korea noemt zichzelf Democratische Volksrepubliek Korea. Wat vind je van die naam?

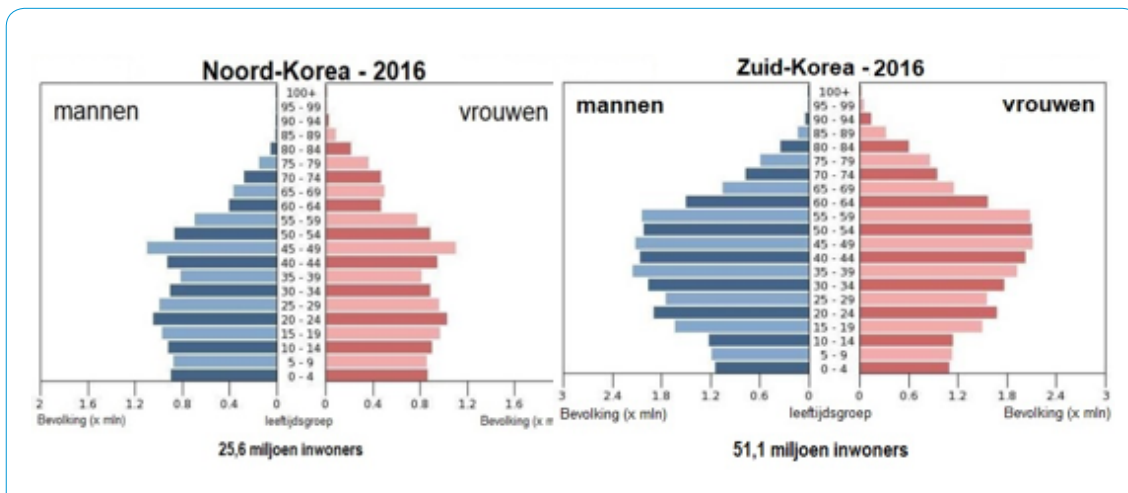
Vraag 2 Korea in de wereld.

De voormalige Sovjet-Unie was een bondgenoot van Noord-Korea. De westerse landen, waaronder Japan, staan achter Zuid-Korea.

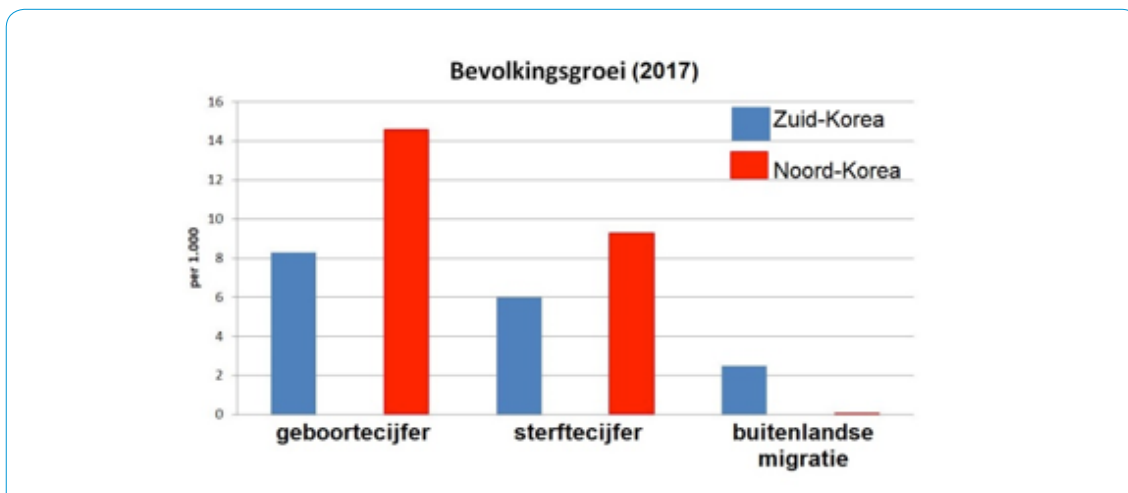
- a Van welke van de twee Korea's is China een bondgenoot?
- b Geef een reden waarom China van dat land een bondgenoot is.
- c Bekijk bron 5 nog eens.
In welk van de twee Korea's zullen leerlingen naast les in de eigen taal ook Engels leren?

Opgave 3 De demografische situatie

Bekijk bron 7 en 8.

BRON 7 De leeftijdsdiagrammen van Noord- en Zuid-Korea.
Naar: CIA World Factbook 2018.

BRON 8 Bevolkingsgroei in Korea.
Naar: CIA World Factbook 2018.

Vraag 1 Bevolking in de toekomst.

Gebruik bron 7 en 8. Noteer achter de cijfers van de volgende vier uitspraken of ze juist of onjuist zijn.

Uitspraak I

Zuid-Korea telt ongeveer tweemaal zoveel inwoners als Noord-Korea.

Uitspraak II

De verhouding tussen het aantal inwoners zal gaan verschuiven ten gunste van Noord-Korea.

Uitspraak III

De komende jaren zal Noord-Korea sterker vergrijzen dan Zuid-Korea.

Uitspraak IV

In beide Korea's is de levensverwachting van mannen hoger dan van vrouwen.

Vraag 2 Staat en demografie.

- a** In welk van de Korea's is het geboortecijfer het hoogst?
- b** Beide regeringen willen graag dat er meer kinderen geboren worden. De regering in Noord-Korea stimuleert het krijgen van kinderen. Noem een politieke en een economische reden waarom de regering van Noord-Korea het krijgen van kinderen stimuleert.
- c** Ook de Zuid-Koreaanse overheid wil graag een hoger geboortecijfer zien. Geef daarvoor met behulp van de leeftijdspiramide van dat land de demografische reden.
- d** De natuurlijke bevolkingsgroei gaat over geboorte en sterfte. De sociale groei van een land gaat over vestiging (immigratie) en vertrek (emigratie).
Wat valt je op aan de sociale bevolkingsgroei van Noord-Korea?

Bekijk op internet ook het filmpje *Spectaculaire ontsnapping uit Noord-Korea gefilmd*. (41min59sec)

 <https://www.telegraaf.nl/video/1305109/spectaculaire-ontsnapping-uit-noord-korea-gefilmd>

- e** Kies het juiste antwoord. De verklaring voor de omvang van de sociale groei in Noord-Korea is:
- A** Er komen veel immigranten in Noord-Korea, maar ongeveer evenveel emigranten verlaten het land. Daardoor is het migratiesaldo heel laag.
- B** De buurlanden China en Zuid-Korea houden de grenzen van Noord-Korea streng gesloten voor migranten.
- C** Noord-Korea is een soort politieke gevangenis: bijna niemand mag het land in of uit.
- D** Noord-Korea is welvarend en trekt daardoor veel immigranten.

Vraag 3 Mensen en ontwikkeling.

Kenmerk	Noord-Korea	Zuid-Korea
Aantal inwoners in steden (urbanisatiegraad)	61,2%	82,7%
Levensverwachting (bij geboorte)	70,7 jaar	82,5 jaar
Kindersterfte per 1.000 geboorten	22,1	3,0
Aantal geboorten per vrouw	1,95	1,26

BRON 9 Demografische ontwikkelingskenmerken van Korea.
Naar: CIA WFB 2018.

- a** Bekijk bron 9.
Kies:
Hoe meer ontwikkeld een land is ...
- hoe *minder* / *meer* mensen in stedelijke gebieden wonen.
 - hoe *korter* / *langer* iemand mag verwachten te leven.
 - hoe *hoger* / *lager* het aantal kinderen is dat overlijdt.
 - hoe *meer* / *minder* kinderen een vrouw tijdens haar leven zal krijgen.
- b** Welke conclusie kun je trekken uit bron 8 wat betreft de ontwikkeling van de twee Korea's?

Opgave 4

De economie in het Koreaanse schiereiland

Vraag 1 Welvaart en armoede.

Bekijk bron 10.

Kenmerk	Noord-Korea	Zuid-Korea
Bruto binnenlands product (x miljard US dollar) (naar koopkracht)	40	2.027
Bruto binnenlands product per inwoner	\$1.700	\$39.400
Aandeel van de landbouw in het bbp	25,4%	2,2%
Verdeling van de beroepsbevolking		

BRON 10 Economische kenmerken van Noord- en Zuid-Korea.
CIA WFB 2018; <https://data.worldbank.org/indicator/SL.AGR.EMPL.ZS?locations=KP>;
ILO

- Wat valt je op aan de omvang van de economie van de twee Korea's als je het BBP van beide landen met elkaar vergelijkt?
- Vul in: Een Zuid-Koreaan verdient gemiddeld _____ zo veel als een inwoner van Noord-Korea.
- Beschrijf het verband tussen het aandeel van de bevolking dat in de landbouw werkt, de urbanisatiegraad en het gemiddelde inkomen per persoon. Kies uit:
Hoe minder mensen in de landbouw werken, hoe *minder* / *meer* mensen in de steden wonen en hoe *lager* / *hoger* het inkomen per persoon is.

Vraag 2 Korea en de wereld.

	Noord-Korea		Zuid-Korea	
Export uit (x miljard \$)	3,0		552,3	
Vooraf naar:	China	85,6%	China	25,1%
			V.S.	13,5%
			Vietnam	6,6%
			Hong Kong	6,6%
			Japan	4,9%
Import naar (x miljard \$)	3,8		448,4	
Vooraf uit:	China	90,3%	China	21,4%
			Japan	11,7%
			V.S.	10,7%
			Duitsland	4,7%

BRON 11 Buitenlandse handel (2017, in US \$).

Bekijk bron 11. Bekijk in de atlas de kaarten *Wereld – Globalisering*. Geef van de volgende beweringen aan of ze goed of fout zijn.

Bewering I

De buitenlandse handel kost Zuid-Korea geld, maar Noord-Korea houdt er geld aan over.

Bewering II

De belangrijkste handelspartner voor beide Korea's is China.

Bewering III

Zuid-Korea is veel meer geglobaliseerd dan Noord-Korea.

Bewering IV

De omvang van de buitenlandse handel van Noord-Korea is maar 6% van de buitenlandse handel van Zuid-Korea.

Bewering V

Noord-Korea heeft een open economie met vrije handel.

Opgave 5

De toekomst: samen verder?

Duitsland was vroeger, net als Korea, opgedeeld in twee staten met een totaal verschillend politiek en economisch systeem. De Bundesrepublik Deutschland (BRD) en de Deutsche Demokratische Republik (DDR) werden in 1989 samen weer één Duitsland. Zou zoiets ook lukken in Korea?

Vraag 1 Eén land, één volk?

Neem deze lesbrief nog eens door. Bedenk een of meer argumenten waarom de beide Korea's goed kunnen samensmelten tot één natie.

Vraag 2 Eén volk, twee landen?

Bedenk een of meer argumenten waarom de beide Korea's niet kunnen samensmelten tot een vreedzame, democratische staat met een open economie.